

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 2 (90) лютий 2021 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Бондар О.Б. – канд. с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наушкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глушченко Оlesia Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

Обкладинка журналу присвячена 150-річчю від дня народження Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач) – видатної української письменниці та громадської діячки, однієї з центральних постатей в історії національної культури. Життя поетеси – це шлях геніального митця, жінки передових європейських поглядів, представника української інтелігенції. Її талант виявився у багатьох різновидах літературної праці – поезії, драматургії, прозі, літературній критиці та публіцистиці, перекладацькій роботі та фольклористиці. «На свій вік це геніальна жінка... В кожному її слові я бачив розум та глибоке розуміння поезії, освіти та людського життя» (Михайло Павлик).

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. НА РУБЕЖАХ

Цьогоріч минає 150 років від народження найвидатнішої української письменниці й мислительки Лариси Косач – Лесі Українки. Рік, у який вона з'явилася на світ, дав назву цілій генерації українських громадсько-культурних діячів. Так, певно, зійшлися зорі, що рівно півтора століття тому народилися також В. Стефаник, А. Кримський, М. Вороний, Л. Мартович, В. Гнатюк, В. Щурат, Ф. Колеса. А були ж іще «молодші» й «старші» їхні ровесники – В. Винниченко, М. Коцюбинський, О. Кобилянська, О. Олесь, Л. Старицька, Х. Алчевська, П. Карманський, В. Самійленко, Г. Чупринка – ті, котрі й склали блискучу плеяду митців та інтелектуалів епохи раннього модернізму.

XIX століття, що в генезі української державності вважається «сутінковим часом», компенсувало політичний анабіоз розвоєм культурно-мистецького життя. Особливо плідним виявився період кінця старого й початку нового віку, коли ситуацію почало визначати молоде покоління – «покоління 1871 року». Його представники виявилися уповні готовими до тих великих звершень, що мали вивести країну із загумінків історії. А лідерами покоління, що, загалом, прикметно для «філологічної нації», стали письменники.

Мабуть, символічно, що епоху українського *fin de siècle* в усьому обсязі й первородній значимості для нашого часу перевідкрило покоління інтелектуалів іншого, багато чим суголосного попередньому, зламу віків – XX–XXI. Вагомим тут бачиться унесок сучасного жіноцтва – літературознавців, філософів, істориків, культурологів, письменниць. Важко сказати чи сьогоднішній час багато в чому час жінок. Та безсумнівно, що в культурі голос «другої» статі потугою і певністю звучить поруч (а не обіч) з чоловічим. Коли ж удалися до літератури, то означена тенденція постане цілком виразно. Кожна з нобеліаток нашого часу, – починаючи від Т. Моррісон, В. Шимборської, Е. Єлінек, Д. Лессінг, Г. Мюллер, Е. Мунро й до С. Алексєвич, О. Токарчук і Л. Глік – то цілий і неповторний світ відкритий, побачений жінкою. У чомусь це альтернативний, але справді необхідний інший погляд на, здавалося б, усталені, зрозумілі речі. Окрім зарубіжного, сказане так само переконливо за свідчує і наш сучасний культурний процес.

Дивовижним відзеркаленням чи, можливо, прообразом теперішньої ситуації постає епоха кінця XIX – початку XX ст. Уже тоді українську культуру важко було уявити без праці жіноцтва. Досить тільки нагадати, що в когорті найкращих з цілого свого мистецького покоління чільне місце посідає саме *письменниця* – Леся Українка. Ні до, ні після неї, включно з добою шістдесятництва, такого не траплялося. Можливо, (це стане зрозуміло хіба з часом), досягненням попередниці вдасться дорівнятися комусь з авторок зламу теперішніх двох віків. Хтозна...

Однак від далекого вже фіналу XIX віку й до початку нашого все непевнішого віку XXI Леся Українка лишається неперевершеним феноменом генія українського духу. Дивовижним сплавом волі й характеру, інтелекту та емоцій, інтуїції і почуттів. І, може, найдивовижнішим постає ненастанне, насправду титанічне прагнення реалізуватися, відбутися, стати собою – *Українкою* – попри всі, навіть нездоланні перешкоди. І байдуже чи тут ішлося про чинники суто приватні (приміром, здоров'я, матеріальний стан), або ж обставини суспільного рівня (імперський тиск, нерозуміння і несприйняття національної спільноти) – усе належало здолати. А найтяжче, як не дивно, виявилось стати письменницею.

Так повелося в нашій культурі, мабуть, ще від Шевченка, що поміж митцем і його творчістю мусила стояти біографія, коли не героїко-трагічна, то хоча б сповнена драматичних, обов'язково суспільно резонансних, подій. Ледь увійшовши в літературу, початківець заходжувався робити собі ім'я поза питомим середовищем; благо, що в політичній, громадській, журналістсько-видавничій царинах реалізуватися бувало найлегше. Натомість суто художні досягнення письменника опинялися заручниками його успіхів у реальному житті й, відповідно, під цим оглядом, оцінювалися.

Леся Українка не мала потреби писати автобіографію, справедливо зазначаючи, що все її існування – горіння душі й пульсування мислі – слід шукати у її творах. Можливості для такої буттєвої переорієнтації надавали новітні світоглядно-мистецькі практики, які приходили із заходу Європи й органічно засвоювалися і розвивалися на сході континенту. Так, модернізм повертав письменника обличчям до самого себе, спонукав зануритися у власний внутрішній світ і вже через нього виходити на світ зовнішній – осмислювати, конструювати, змінювати його. Щоб відбутися у світі, а не просто здобутися на успіх (завичай тимчасовий), потрібно було цілковито віддатися головній і єдиній справі свого життя – творчості. Найвищі здобутки «покоління 1871 року», зокрема її передовсім Лесі Українці, визначаються саме такою настановою. Молоді люди все виразніше мислили культуру й упевненіше послуговувалися нею не тільки і не стільки як засобом оборони / самозбереження, а й інструментом, способом інвазії / самопрезентації, самоутвердження у світі. Відтак, національ-

на духовна потуга переводилася з пасиву, де цей безцінний матеріал ішов переважно на залатування вибитих ворогами щербин і прогалин, в актив – для розбудови нового, відповідного часові, за М. Гайдегером кажучи, «дому буття».

Епоха українського порубіжжя – це час людей переважно з утраченою або подвійною ідентичністю. Моноідентичність, власне національна ідентичність на той час велика рідкість. І от тринадцятирічна дівчинка цю ідентичність приймає і засвідчує документом – віршем «Конвалія», опублікованим під дивним для багатьох ім'ям *Українки*. Відтоді й до кінця свого земного життя вона підтверджуватиме й утверджуватиме це імено як емблему, знак і символ своєї нації – спільноти вільних людей вільної країни. І найкращим пошанівком Лесі Українки в її ювілейний і, звісно, позаювілейний час може бути наше сьогочасне і щоденне підтвердження власного стану й статусу *українців*. Надійною підтримкою у цьому нелегкому життєвому призначенні слугуватиме досвід життєтворчості нашої великої співвітчизниці. Розмовляймо з Лесею Українкою через її тексти – вони напродив сучасні; авторка ж – уважна, блискуча, дотепна співрозмовниця, вона справді знає щось таке про світ і людей, чого не знають інші.

Сергій Романов
доктор філологічних наук,
завідувач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури
Волинського національного університету імені Лесі Українки

ЗМІСТ

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ
НАУКИ

- Selyutin Yevhen, Kozin Igor**
Features of metaheuristic methods..... 109

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

- Бутовский А.С., Грановская Е.А.,
Мороз О.С., Старченко А.С.**
Стендовые испытания модели
двухзонной высокотемпературной
камеры сгорания.....113
- Лазуткін М.І., Журавель С.М.,
Журавель М.О.**
Рекомендації студентам
щодо поліпшення
умов праці при використанні
комп'ютерної техніки та технологій.....118

АРХІТЕКТУРА

- Панченко О.О.**
Переосмислення міст
та міської політики у post-COVID світі.....121

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Гнатишин О.Є.**
Стильові тенденції як пріоритетний
ракурс у дослідженнях С. Павлишин
(на прикладі нової американської
фортепіанної музики).....127
- Филиппова О.Н.**
Творчество И. С. Куликова (1875–1941) –
ученика И.Е. Репина.....131

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

- Ляшенко Л.А.**
Поэзия Владимира Скуратовского
в контексте культуротворчества:
синтез литературы и музыки.....140

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Братусь І.В., Свердлик З.М.,
Гунька А.М.**
Осмыслення радянської дійсності
в повісті Юрія Трифонова
«Попередні підсумки» 145
- Пушик Н.В.**
Комп'ютерна лінгвістика
та «штучний інтелект».....151
- Циганик М.І.**
Наукова діяльність Якова Головацького
у колі вчених і літераторів.....156
- Sheverun Nadiia, Lejzjus Halina,
Mozhova Yaroslava**
Linguocultural factors
of legal terms' translation.....161

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

- Авер'янова Н.М., Гук Л.Й.**
Дизайнерська освіта в Україні:
проблеми професійної підготовки..... 167
- Дубовик С.Г., Готмар А.Р.**
Формування в молодших школярів
умінь створювати медіапродукти..... 171
- Колісник С.В., Альохіна Н.В.,
Петухова І.Ю.**
Формування готовності до професійної
діяльності у майбутніх фахівців фармації.....176
- Кондратець І.В., Ярошенко М.В.**
Взаємодія з батьками: формування цінностей
у дітей засобом художньої літератури.....181
- Maliy Natalia, Dyachenko Larusa**
The use of informational
and communicational technologies
in the process of teaching children
with disabilities..... 186
- Мельник І.М., Заремба Л.В.**
Технологія формування педагогічної
майстерності вихователя ЗДО:
вихідні концепти.....190

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ
ТА СПОРТ

- Драч Т.А.**
Удосконалення фізичного виховання учнів
старшого шкільного віку засобами повітряної
акробатики та пілонного спорту..... 195
- Кожокар М.В., Королячук А.В.**
Проблеми використання фітнес-технологій
у контексті формування здоров'я населення... 199

МЕДИЧНІ НАУКИ

- Турос О.І., Ковальчук М.П.,
Ковтуненко І.М., Моргульова В.В.**
Вплив аероалергенів пиляку на формування
бронхіальної астми у дітей м. Києва.....202

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

- Кочерга О.П.**
Проекти змін до Конституції України
щодо децентралізації в період
з 2014 по 2019 рік: загальний огляд.....209

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Боднаренко О.М.**
Використання спеціальних знань
під час розслідування кримінальних
правопорушень, вчинених неповнолітніми
у зв'язку із булінгом.....213
- Дікевич К.Г.**
Дзеркальність як одна
з діагностичних ознак почерку особи.....217
- Журавель О.А.**
Щодо особливостей роботи правоохоронців
у провокаційних ситуаціях: світовий досвід... 220

Косторна О.А., Зуєва О.М. Застосування спеціальних знань та методів при здійсненні судової товарознавчої експертизи.....	224	ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
Кучма О.А., Сінцова Л.М. Юридичний та психологічний вплив на поведінку людини в період пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19): соціальний аспект.....	227	Zetao Hu, Stoyanets Nataliya, Lichen Niu Rural development and methods for improving their capacity evidence from district G of the COVID-19 epidemic prevention.....
Ляпун Н.М., Коваленко Н.В. Класифікація асортименту рідкого мила як основа асортиментної експертизи.....	233	Гупаловська М.Б., Яхторович Х.С., Кіт О.В. Планування і виконання місцевих бюджетів України в умовах децентралізації.....
Самойлова О.Ф. Особливості дослідження ветхих документів, з метою виявлення згаслих записів.....	236	Мартінова О.В., Шевченко О.К. Застосування методу експертних оцінок в економічних дослідженнях.....
Хлівняк О.М. Історія виникнення та особливості розпізнання за почерком характеру людини.....	243	Петик Л.О., Себестянович І.С. Податкова політика України в сучасних умовах.....
		Рубанов Д.П. Удосконалення законодавчо-нормативного забезпечення обліку нематеріальних активів..

CONTENTS**PHYSICAL AND
MATHEMATICAL SCIENCES**

- Selyutin Yevhen, Kozin Igor**
Features of metaheuristic methods.....109

ENGINEERING SCIENCES

- Butovsky Leonid, Hranovska Olena,
Moroz Oleg, Starchenko Oleksandr**
Bench tests of the two-zone
high-temperature
combustion chamber model.....113

- Lazutkin Mykola, Zhuravel Sergei,
Zhuravel Mykola**
Recommendations for students
to improve working conditions
when using computer equipment
and technologies.....118

ARCHITECTURE

- Panchenko Oksana**
Rethinking cities and urban policy
in the post-COVID world.....121

HISTORY OF ART

- Hnatyshyn Oksana**
Styl trends as a prioritized angle
in S. Pavlyshyn's research
(on the example of the new
American piano music).....127

- Filippova Olga**
The creative work of I.S. Kulikov (1875–1941) –
as an student of I.E. Repin.....131

CULTURAL STUDIES

- Lyashenko Lidiya**
The poetry of Vladimir Skuratovsky
in the context of culture creation:
a synthesis of literature and music.....140

PHILOLOGICAL SCIENCES

- Bratus Ivan, Sverdlyk Zoriana,
Gunka Anna**
Understanding of soviet reality
in the story of Yuri Trifonov
"Preliminary Results".....145

- Pushyk Nataliia**
Computational linguistics
and artificial intelligence.....151

- Tsyhanyk Myroslava**
Scientific activity of Yakiv Holovatskyi
among scientists and literators.....156

- Sheverun Nadiia, Lejzjus Halina,
Mozhova Yaroslava**
Linguocultural factors
of legal terms' translation.....161

PEDAGOGICAL SCIENCES

- Averianova Nina, Gook Leonid**
Design education in Ukraine:
problems of the professional training.....167

- Dubovyk Svitlana, Gotmar Alena**
Formation of junior students' ability
to create media products.....171

- Kolisnyk Serhii, Alokhiina Nataliya,
Petukhova Iryna**
Formation of readiness
for professional activity
by future pharmacists.....176

- Kondratets Inna, Yaroshenko Maryna**
Cooperation with parents: formation
of values in children by art literature.....181

- Maliy Natalia, Dyachenko Larysa**
The use of informational
and communicational technologies
in the process of teaching children
with disabilities.....186

- Melnyk Iryna, Zaremba Lyudmyla**
Technology of formation of pedagogical skills
of the teacher of preschool institution:
output concepts.....190

**PHYSICAL EDUCATION
AND SPORT**

- Drach Tamara**
Improvement of physical education
of senior school-age students
by aerial silks and pole sport.....195

- Kozhokar Maryna, Korolianchuk Andrii**
The issues of using
fitness technology in the context
of population health formation.....199

MEDICAL SCIENCES

- Turos Olena, Kovalchuk Maria,
Kovtunencko Irina, Morhulova Varvara**
Influence of pollen aeroallergens
on the formation of bronchial asthma
in children of Kyiv.....202

STATE ADMINISTRATION

- Kocherha Olexander**
The draft amendments to the Constitution
of Ukraine on decentralization over the period
from 2014 to 2019: general overview.....209

LAW SCIENCES

- Bodnarenko Olga**
Use of special knowledge
in the investigation
of criminal offenses committed
by minors in connection with bullying.....213

- Dikevych Krystyna**
Mirroring as one of the diagnostic signs
of human handwriting.....217

Zhuravel Alexander

On the features of the work of law enforcement
in provoked situations: world experience.....220

Kostorna Oksana, Zuyeva Olena

Application of special knowledge
and methods in the implementation
of forensic commodity expertise..... 224

Kuchma Olha, Sinova Liudmyla

Legal and psychological influence
on human behaviour during the coronavirus
pandemic (COVID-19): social aspect..... 227

Liapun Nina, Kovalenko Nonna

Classification of the liquid soap range
as the basis of assortment expertise..... 233

Samoilova Olha

Features of the research of old documents,
in order to identify the extinguished records.....236

Hlivnyak Oleg

Origin and peculiarities of graphology 243

ECONOMIC SCIENCES**Zetao Hu, Stoyanets Nataliya, Lichen Niu**

Rural development and methods for improving
their capacity evidence from district G
of the COVID-19 epidemic prevention.....247

Hupalovska Muroslava,

Yakhtorovych Hrustuna, Kit Oleh
Planning and execution of local budgets
of Ukraine in a decentralized environment.....253

Martynova Olena, Shevchenko Oleksandra

Application of the method
of expert assessments
in economic research.....259

Petyk Lyubov, Sebestyanovych Iryna

Tax policy of Ukraine in the current situation....267

Rubanov Dmytro

Improving the legal and regulatory aspects
of the accounting of intangible assets.....272

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-2-90-33>

УДК 373.3.31

Дубовик С.Г., Готмар А.Р.

Педагогічний інститут
Київського університету імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ УМІНЬ СТВОРЮВАТИ МЕДІАПРОДУКТИ

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність підготовки вчителя до роботи над формуванням у молодших школярів умінь створювати медіапродукти. Розкрито сутність і зміст основних понять досліджуваної теми: медіакомпетентність, медіапродукти, умінь створювати медіапродукти, формування вмінь створювати медіапродукти. Зазначено фактори, які сприяють успішному формуванню медіапродуктивних умінь і навичок учнів початкової школи на уроках української мови. Охарактеризовано важливість медіапродуктивних вмінь у системі метапредметних умінь. Запропоновано систему роботи з формування в молодших школярів умінь створювати медіапродукти. Описано основні типи вправ, які доцільно застосовувати у процесі розвитку медіакомпетентності учнів початкової школи. Подано рекомендації для вчителів початкової школи щодо застосування на уроках української мови медіа додатків.

Ключові слова: медіакомпетентність, медіапродукт, умінь створювати медіапродукти, формування вмінь створювати медіапродукти.

Dubovyk Svitlana, Gotmar Alena

Pedagogical Institute of the Borys Grinchenko Kyiv University

FORMATION OF JUNIOR STUDENTS' ABILITY TO CREATE MEDIA PRODUCTS

Summary. The article is based on the necessity of teachers' preparation to work on the formation of junior students' ability to create media products. The main issue is necessity of formation media products skills by young students during Ukrainian lessons in modern school. It implies that the article describes the current methodology of teaching Ukrainian language in primary school and pays sufficient attention for the motivate formation of improvement and usage the diversity of media products. The relevant level of media knowledge, skills and abilities show how students can use them during the lesson. It gives a comprehensive account of media competence, media products, ability to create media products, formation of skills to create media products. This study offers the hypothesis of usage and abilities young students. There are essential factors which contribute to the successful formation of media-productive skills and abilities of primary school students at Ukrainian lessons. There are also indicators of development media productive skills which were shown during the practical lessons. The article is devoted to the importance of developing skills of creating media products; types and media products; types and methods of creating media products. There is analysis of the specially designed systems of exercises for creating media products. Characterizes the significance of media-productive skills in the system of meta-subject skills. Offers a system of work on the formation of media students' ability to create media products. It is also described the main types of exercises that should be used in the process of developing media competence of primary school students. The findings are of direct practical relevance. In conclusions there is the complex of editing which is the most effective in the presses of formation junior student' abilities to create media products. Servers as the recommends for primary school teachers of the usage media products at Ukrainian language lessons. It is characterized the formation process of the ability to create media products at primary school which is long and multistage. It means that effectiveness is determined by certain relevant conditions. It is shown the promotions and achievements by positive results in the formation of students' abilities to create media products, purposeful, systematic work aimed at mastering theoretical and practical material about the media product. It is described the positive influence of creation media product work. The following conclusions are drawn: enrichment of vocabulary, improvement of creating texts, appropriate usage of language tools with the conditions and objectives of creating media product.

Keywords: media competence, media product, ability to create media products, formation of ability to create media products.

Постановка проблеми. У сучасних умовах відбувається переорієнтація навчання мови з засвоєння значної кількості мовних знань на розвиток комунікативної компетентності учнів. Цей процес передбачає формування в молодших школярів умінь висловлюватися і спілкуватися; працювати з інформацією: шукати, аналізувати, критично переосмислювати, добирати необхідну інформацію, використовувати її для вирішення певних задач; створювати медіапродукти.

В останні роки засоби масової комунікації формують світогляд людей, впливають на суспільну думку і сприяють глобальним процесам, стрімко змінюючи соціальне середовище. Реалізація навчання

сучасних учнів відбувається із допомогою різних медіапродуктів, а отже виникає необхідність вивчати і самі медіапродукти. Практично щороку вчителі початкової школи звертаються до підручників, малюнків, статей у періодиці, кіно- чи мультфільмів, фотографій, інфографіки, відеороликів та інших медіапродуктів для пояснення певних тем. Різними медіапродуктами користуються й учні – готують домашні завдання, виконують проектні роботи, застосовують під час проведення дозвілля.

Перед мовною освітою постає нове завдання – навчити учнів орієнтуватись у світі медіа, опрацьовувати різноманітні медіапродукти й застосовувати ці знання й умінь насамперед

у сврїй мовленнєвїй дїяльностї. Це все забезпечує формування медіакомпетентностї учнїв. А ще це означає, що вмїння школярїв працювати з рїзноманїтними медїатекстами, здобувати й опрацювати необхідну інформацїю вчитель може використовувати в освїтнїй дїяльностї; зробити цїкавим процес навчання української мови; змїнити традицїйний формат проведення урокїв, виховних та позакласних заходїв.

Аналіз останнїх досліджень і публікацїй. Модернізована Європейською Радою у 2018 р. Директива про аудїовїзуальнї засоби масової інформацїї (Audiovisual Media Services Directive) посилює роль медїаграмотностї. Вона закликає держави-члени ЄС сприяти розвитку навичок медїаграмотностї у населення (Стаття 33а), а також розглядає медїаграмотнїсть як феномен, що стосується рїзних засобїв масової інформацїї, рїзних каналїв розповсюдження її та відповідає потребам усїх вїкових категорїй. Медїаграмотнїсть позицїонується інструментом розширення можливостей громадян, пїдвищення їхньої обїзнаностї та сприяння протидїї наслідкам дезінформацїйних кампанїй і фальшивих новин, що поширюються через цифровї ЗМІ.

Дослідженням даної проблеми займалися зарубїжнї науковцї та медїапедагогї: Д. Букїнгем, К. Безеглет, К. Тайнер та Дж. Поттер. Хоч основними державними документами не визначено засоби формування медїакомпетентностї учнїв, проте це питання досліджували іноземнї науковцї (К. Леан, А. Едьюкейшн, Т. Кларк, Ю. Кардоза, Д. Джонсон, Г. Феллон та інші). Основи медїадидактики вивчали науковцї Л. Зазнобіна, Г. Онкович, О. Федоров, В. Луговий, Г. Фрейман, І. Тараненко, А. Овчарук та інші дослідникї, але умови, етапи, фактори формування медїакомпетентностї залишаються ї досї недостатньо дослідженими.

Видїлення невирїшених ранїше частин загальної проблеми. Інтенсивний розвиток засобїв масової інформацїї зумовлює змїни у життї суспїльства. Тож освїта не стала винятком. Реформа «Нова українська школа» заклала ідею медїаграмотностї молодших школярїв у законодавчо-нормативних документах, якї передбачають трансформацїю початкової освїти на компетентнїсних засадах. У Типовїй освїтнїй програмї мовно-лїтературна галузь реалїзується через таку змїстову лїнїю як «Досліджуємо медїа», яка є наскрїзною для початкової школи.

Змїстова лїнїя «Досліджуємо медїа» у змїстї пїдручника «Українська мова» (частина 1) передбачає формування в учнїв умїнь аналізувати, інтерпретувати, критично оцїнювати інформацїю в медїатекстах та використовувати її, створювати простї медїапродукти. Змїстова лїнїя «Досліджуємо медїа» у змїстї пїдручника «Читання» (частина 2) реалїзована шляхом включення окремих блокїв «Медїавїконце» і медїйних завдань до рїзних текстїв. У «Медїавїконцях» (їх вїсім) реалїзовано рїзнї аспекти ознайомлення учнїв із основами медїаграмотностї. Тематично кожне «Медїавїконце» певною мїрою пов'язане зі змїстом текстїв вїдповідного роздїлу пїдручника.

У змїстї пїдручникїв умїщено низку медїйних завдань, якї передбачають індївїдуальну, групову і колективну роботу учнїв із метою інтерпретацїї інформацїї у багатопарових текстях, пе-

регляд і оцїнювання фрагментїв мультфїльмїв, розв'язання морально-етичних завдань, складання схем, таблиць за прочитаним, тематичних па-вугинок, створення реклами, листївки, афїшї. Розроблення і впровадження нового змїсту, важливим складником якого є змїстова лїнїя «Досліджуємо медїа», передбачає подальше дослідження низки проблем, зумовлених необхіднїстю перевїрки якостї пїдготовленого ресурсу для учнїв і вчителїв, що є складним завданням як із методичного боку, так і соцїальної вїдповїдальностї [12].

Методичною проблемою, яка поки що залишається поза увагою науковцїв, є обґрунтування об'єктїв контролю результатїв молодших школярїв із медїаграмотностї і розроблення адекватної критерїальнорївнєвої бази для вимїрювання їх поступу в оволодїнні медїа вмїннями.

Мета статтї. Головною метою цїєї наукової статтї є пошук оптимальних методїв, прийомїв, форм і засобїв навчання української мови, якї дозволять сформуувати в молодших школярїв умїння створювати медїапродукти.

Виклад основного матерїалу дослідження. Створення медїапродуктїв займає важливе мїсце у системї роботи над формуванням комунїкативних умїнь молодших школярїв на уроках української мови. У широкому сенсї створення медїапродуктїв – це вмїння працювати з медїа («медїакомпетентнїсть»). На нашу думку, доцїльно розкрити сутнїсть і змїст основних медїа понять.

Поняття «медїа» розглядали ще у Стародавньому Єгїптї, однак саме слово в тї часи ще не вживалось [11, с. 3]. Одними з перших почали вживати та досліджувати термін «медїа» співробітникї Торонтського університету Гарольд Інніс [14, с. 231] та Герберт Маршалл Маклюен [6, с. 23]. Науковцї визначали медїа як засоби масової інформацїї, що охоплюють телебачення, радїо, пресу, кїно, аудїозаписи та Інтернет.

Медїа має великий вплив на формування людського свїтогляду. Це означає, що можна видїлити позитивнї та негативнї характеристики медїа та медїаінформацїї. На нашу думку, позитивним є те, що завдяки засобам медїа ми можемо здобути інформацїю в лїчені хвилини. Фактично це провїдник у рїзнї сфери життя суспїльства, найбільшїй ресурс для освїти насамперед навчання мови. Учнї можуть здобувати мовнї знання й формувати комунїкативнї вмїння й навички, використовувачи медїаресурси. Негативною стороною медїа є невідфїльтрованїсть інформацїї. Дїти часто стикаються з небажаною, інодї навіть шкїдливою медїаінформацїєю, яка впливає на їхнї думки і ставлення до свїту. Саме тому виникає необхіднїсть формування медїакомпетентностї учнїв початкової школи.

Детально розглянемо сутнїсть і змїст базових медїа понять. За глумачним словником української мови *компетентнїсть*: «компетентна людина – це така, що має достатнї знання в якїй-небудь галузї; яка з чим-небудь добре обїзнана; тямуща; яка ґрунтується на знаннї; квалїфікована; 2) яка має певнї повноваження; повноправна, повновладна» [4, с. 250].

У Державному стандартї загальної початкової освїти компетентнїсть розумїють як інтегровану здатнїсть, що являє собою сукупнїсть знань, умїнь, навичок, досвїду та емоцїйно-цїннїсних ставлень [5].

У науковій статті ми тлумачимо поняття *компетентність* як інтегровану здатність, що характеризує готовність особистості використовувати сукупність знань, умінь, навичок, досвіду діяльності, а також емоційно-ціннісних ставлень у власному житті. Це наукове визначення є основою для розуміння сутності поняття «медіакомпетентність». Так у визначенні, яке подає Т. Кларк, медіакомпетентність визначається як «здатність знаходити, оцінювати та ефективно використовувати інформацію» [13]. У журналі «Сучасний погляд» медіакомпетентність особистості визначають як «сукупність знань, умінь, здібностей, що сприяють відбору, використанню, критичному аналізу, оцінці, створенню й передачі медіатекстів у різних видах» [9].

Ураховуючи думки дослідників цього поняття нами було узагальнено й виділено такі компоненти медіакомпетентності:

- інформаційно-пізнавальний компонент містить уявлення та знання термінології, теорії та історії медіакультури;

- критичний компонент передбачає навички текстового аналізу та інтерпретації, аналітичного мислення, читання, письма чи дискусій, самоконтроль та самокорекцію як споживача медіа, а також критичне використання мережі Інтернет;

- мотиваційний компонент ураховує виникнення стійкої мотивації особистості до ефективного пізнання медіапростору;

- морально-соціальний компонент забезпечує розгляд медіа в етичному аспекті, тобто медіазміст та виробництво медіа має здійснюватися з урахуванням передбачуваних впливів на різні соціальні групи суспільства;

- контактний компонент окреслює, що медіа має виконувати функцію комунікації;

- діяльнісний компонент передбачає вміння самостійно обирати та використовувати медіа у власних цілях, створювати медіатексти, уміння саморозвиватися в медійній сфері.

Зважаючи на вікові особливості молодших школярів, уважаємо за доцільне зосередити увагу насамперед на трьох основних компонентах: мотиваційному, діяльнісному, інформаційно-пізнавальному. Формування в учнів початкової школи вмінь створювати медіапродукти – це складний процес, який має свої особливості і залежить від багатьох факторів. Детально розглянемо основні фактори, урахування яких позитивно вплине на процес формування медіакомпетентності молодших школярів.

Відповідність віковим та індивідуальним особливостям. На основі аналізу змістової лінії програми «Досліджуємо медіа» можна зробити висновок, що діти щодня сприймають безліч медіапродуктів, які впливають на їхню свідомість. Часто така інформація може носити маніпулятивний характер або давати псевдознання, тому одним із основних завдань формування медіакомпетентності є навчити дітей критично мислити, аналізувати, інтерпретувати інформацію з медіа [2].

Співавтор навчальної програми «Я у медіапросторі» для учнів початкових класів, учитель вищої категорії І. Іванова визначила основні медіапродукти, які впливають на свідомість дітей: мультфільм; комікс; комп'ютерна гра; реклама; пісня, кліп. Найперший медіапродукт, із яким

знайомиться дитина, – це малюнок. Вона ще не вміє читати, але малюнки вже розглядає.

Відповідно робота над малюнком має здійснюватися відповідно до визначених етапів, серед яких І. Іванова пропонує такі: опис – відтворення інформації; порівняння – з минулим малюнком, з предметом у класі, вдома тощо; фантазії – пофантазуй; вираження емоцій; непомічене – ніхто не помітив, що...; домалюй; текст, музика до малюнка; загадка, діалог, запитання для роздумів; постав запитання іншому; факт – судження.

Дослідження мультфільму, за словами І. Іванової, також відбувається за певним алгоритмом. Для цього вчитель початкової школи пропонує на уроці української мови після перегляду мультфільму запитання: *Як називається мультфільм? Про кого він? Хто головні герої? Чого вони хочуть? Як цього досягли? Чи одразу вдалося? Чому? Який характер у нашого героя? Яка музика мультфільму? На завершальному етапі роботи відбувається розбір окремої сюжетної ситуації (Стопкадр).*

Тренери міжнародного проекту «Читання і письмо для розвитку критичного мислення» ГС «Освіторія», та автори журналу «Сучасний погляд. Початкове навчання та виховання» [3] узагальнили напрями роботи з медіаінформацією і визначили такі запитання для аналізу медіапродукту: *Хто створив повідомлення? Як медіа привертає увагу? Як люди можуть по-різному сприйняти медіа? Як вплине ця медіаінформація на моє життя, на мою думку? Навіщо створили це медіа?* [9].

На нашу думку, для детальної характеристика медіапродукту доцільно поставити запитання: *Хто створив медіа? Із якою метою його було створено? Кому адресовано це медіа? Чи корисне це повідомлення для тебе та твоє оточення? Чи несе медіа певну шкоду? Як вплине це медіаповідомлення на твоє життя, на твою думку? Які емоції викликає це медіа? Що ти можееш зробити у відповідь на це медіаповідомлення? Про що можна дізнатися з цього медіапродукту? Про що важливе не було зазначено в ньому? Про що змушує думати це медіа? Яку форму має це медіаповідомлення? Чим воно привертає увагу? Як по-іншому можуть сприйняти це медіа? Як ти зрозумів зміст цього медіаповідомлення? Чи надійним є джерело інформації? Чи можна довіряти подібній медіаінформації?*

Робота над медіапродуктами на уроках української мови має бути комплексною, а аналіз їх має передбачати відповіді на різнопланові запитання, що дають цілісне уявлення про медіаінформацію і спрямовані на формування вмінь та навичок критичного сприймання та інтерпретації її.

Отже, у системі роботи з формування медіакомпетентності учнів на уроках української мови в початковій школі важливе значення має урахування вікових особливостей молодших школярів. Саме від основних психічних процесів та відбору медіапродукції залежить вектор роботи з формування в учнів початкової школи вміння створювати медіапродукти.

Поетичність роботи над формуванням у молодших школярів умінь створювати медіапродукти. Відповідно до мети, змісту та компонентів визначено основні етапи процесу формування вмінь створювати медіапродукти:

– мотиваційний етап – етап формування стійких мотивів до роботи з медіапродуктами на основі демонстрації таких, що належать до кола інтересів молодших школярів;

– теоретичний етап – етап засвоєння теоретичних знань про поняття у галузі медіа, розвиток пізнавальних процесів, ознайомлення з жанровими особливостями медіапродуктів, формування емоційноціннісних ставлень до них;

– практичний етап – етап формування вмінь у сфері медіа, накопичення досвіду використання медіа в різних видах мовленнєвої діяльності, а також подальший розвиток навичок створення медіапродуктів різних жанрів;

– творчий етап – етап набуття особистого досвіду створення власних медіапродуктів на основі творчих практичних умінь і навичок.

Отже, така поетапність роботи буде сприяти повноцінному формуванню в молодших школярів усіх компонентів створення медіапродукту.

Упровадження спеціальних вправ та завдань для формування у молодших школярів умінь створювати медіапродукти на уроках української мови.

М. Ващуленко розробив класифікацію таких вправ за різними критеріями: за формою виконання (усні, письмові, комбіновані); за ступенем самостійності у виконанні (репродуктивні, які передбачають розгляд зразка і відтворення його; конструктивні, які мають на меті відтворення змісту з елементами творчості; продуктивні або творчі, які забезпечують розвиток творчого потенціалу, передбачають створення власного); за характером розумових операцій (аналітичні, синтетичні, вправи на порівняння) [1, с. 147–149].

У початковій школі учні взаємодіють із різними видами медіапродуктів, які можуть бути взяті за основу як критерії для класифікації вправ із української мови. Отже, за видом медіапродукту розрізняємо такі типи вправ:

– вправи на опрацювання аудіальних медіапродуктів (пісні, аудіоповідомлення, аудіозаписи);

– вправи на опрацювання візуальних медіапродуктів (світлина, фото-колажі, комікси, афіші, оголошення, реклами);

– вправи на опрацювання аудіовізуальних медіапродуктів (відео, кліпи, мультфільми).

На нашу думку, у процесі роботи над формуванням у молодших школярів умінь створювати медіапродукти доцільно застосовувати вправи на:

– відбір медіапродукту (наприклад, із запропонованих світлин оберіть ту, яка відповідає тексту);

– добір (наприклад, доберіть медіапродукт, який допоможе вам в опрацюванні української народної пісні «Ходить Гарбуз по городу»);

– аналіз (наприклад, дайте відповідь на запитання);

– інтерпретацію (наприклад, як ви розумієте інформацію, розкажіть, як її могли зрозуміти ваші товариші, мама, тато, учитель);

– критичну оцінку (наприклад, намайлойте рівень води у склянці, який показує рівень небезпеки (безпеки) даної медіаінформації);

– створення (наприклад, створіть аудіозапис – враження від книги);

– передачу інформації (наприклад, поділіться своїм аудіозаписом з однокласниками через спільний чат).

Уважаємо, що застосування такого типу різних вправ дасть змогу вчителю повноцінно сформувати медіакомпетентність молодших школярів.

Зазначимо, що Д. Джонсон визначає такі фактори, що впливають на успішність учнів і формування в них медіакомпетентності: місце навчання (лише класна кімната, комп'ютерний клас, вдома і в школі, будь-де); кількість та типи девайсів (один телефон, планшет чи ноутбук, телефон і планшет, планшет і ноутбук тощо); забезпеченість школи ресурсами Інтернет; забезпеченість учнів девайсами; вік учнів; рівень професіоналізму вчителя; готовність до співпраці батьків [15, с. 84–85].

Рекомендуємо вчителям початкової школи додатки, які доцільно використовувати у роботі над формуванням у молодших школярів умінь створювати медіапродукти:

1. Навчальна онлайн-гра «Медіазнайко» – це навчальна гра з медіаосвіти, мета якої – дати якомога більше інформації учням про медіє середовище. У цій грі учень проходить 9 етапів, де він може аналізувати медіаінформацію, давати відповіді на запитання про її походження, виконувати роль журналіста (журналістки), створювати власні медіапродукти. У грі наявні різні інформаційні довідки, які дають теоретичні знання з медіаграмотності учням [8].

2. Програми для створення коміксів за прочитаним текстом або складання тексту за оглянутим коміксом. Однією з таких програм може стати «PIXTON», де учні мають обрати свій рівень «школяр» (student), зареєструватися і створювати власні комікси. Ця програма є в доступі англійською, українською мовами і передбачає підказки дитині на кожному кроці. Можна легко обрати ситуацію, місце, слова героїв, їх емоції, одяг тощо [10].

3. Для створення презентацій, які діти готують до уроків може знадобитися Power Point. Проте ще одним додатком, який буде корисним для цього, є Pear Deck, де можна обрати вчительський або учнівський рівень і створювати власні цікаві, яскраві презентації, якими можна ділитися з друзями одразу під час роботи. Також цікавим є те, що можна створювати чати, у яких обговорювати ті чи інші питання презентації і доповнювати їх. Групова робота є більш цікавою та зручною.

4. Для створення вікторин доцільно використовувати додаток Kahoot. Це гра, яка має змагальний характер і використовується наприкінці вивчення певної теми чи розділу. Додаток є простим у використанні, особливо якщо кожен учень має смартфон чи планшет. Усі молодші школярі одночасно заходять у додаток і під час опитування на швидкість відповідають на подані запитання. Далі вчитель може переглянути, хто як відповідав тощо.

Висновки і пропозиції. Таким чином, робота над формуванням умінь створювати медіапродукти позитивно впливає на збагачення словникового запасу молодших школярів, удосконалює навички створення текстів, навчає правильного і доцільного використання мовних засобів відповідно до умов і завдань створення медіапродукту, сприяє формуванню в учнів початкової школи медіа умінь і навичок, а найважливіше – розвитку комунікативної компетентності учнів початкової школи. Досягненню результатів у формуванні в учнів умінь створювати медіапродукти сприяє цілеспрямована і систематична робота, спрямована на засвоєння

теоретичного та практичного матеріалу про медіа-продукти і застосування доцільних методів, прийомів, форм і засобів навчання, системи комплексних вправ і завдань медіа спрямування.

Перспективи досліджень автора полягають у подальшому вивченні процесу формування

в молодших школярів уміння створювати медіа-апродукти; доборі нових ефективних методів, що інтенсифікують процес розвитку медіакомпетентності учнів початкової школи; розробленні системи комплексних вправ аналітико-продуктивного характеру.

Список літератури:

1. Вашуленко М. Методика навчання української мови в початковій школі : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [за наук. ред. М.С. Вашуленка]. Київ : Літера ЛТД, 2011. 364 с.
2. Большакова І. Вебінар. Змістова лінія «Досліджуємо медіа». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=T6GKg1kQ6wA> (дата звернення: 09.02.2021).
3. Іванова І. Вебінар. Реалізуємо змістову лінію «Досліджуємо медіа» в початкових класах НУШ. Практичні поради для вчителя. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TRquTJrcuBI&t=4812s> (дата звернення: 09.02.2021).
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
5. Державний стандарт початкової освіти (2018). URL: <http://mon.gov.ua/citizens/zv%E2%80%99yazki-z-gromadskisty/konsultaciyi-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennya-2017.html>
6. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека / перевод с английского В.Г. Николаева. Москва : Гиперборея; Кучково поле, 2007. 464 с.
7. Медіакомпетентність – вміння для життя сучасної людини. *Сучасний погляд*. Харків : Видавничка група «Основа», 2017. № 4–5. URL: <http://journal.osnova.com.ua/download/3-476-61664.pdf> (дата звернення: 10.02.2021).
8. Навчальна онлайн-гра Медіазнайко. URL: <http://www.aup.com.ua/Game/> (дата звернення: 01.02.2021).
9. Пометун О.І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики* / Під заг. ред. О.В. Овчарук. Київ : «К.І.С.», 2004. С. 15–24.
10. Сервіс для створення коміксів. URL: <https://www.pixton.com> (дата звернення: 01.02.2021).
11. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII–XX ст.) : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / МОН України; ДУ «Інститут всевітньої історії НАН України»; Київський університет імені Бориса Грінченка (2-ге вид., перероб.). Київ : Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Фєвра, 2018. 156 с.
12. Типові освітні програми закладів загальної середньої освіти I ступеня. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
13. Clark T. (2013) Advantages of the BYOT Classroom [Web log post]. Available online at: <http://www.eschoolnews.com/2013/10/30/hallmarks-byotclassroom-202/>
14. Havelock E. : a memoir (with a preface by H. Marshall McLuhan) / E. Havelock, I. Harold. Toronto : Harold Innis Foundation, 1982. 453 p.
15. Johnson D. On board with BYOD / D. Johnson. Educ. Leadersh. 2012. № 70. P. 84–85.

References:

1. Vashulenko M. (2011) Methods of teaching Ukrainian language in primary school: teaching method for high school students / [for science. ed. M.S. Vashulenko]. Kyiv: Litera LTD, 364 p.
2. Webinar. Content line "Exploring the media" / Bolshakova I. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=T6GKg1kQ6wA> (accessed 09 February 2021).
3. Webinar. We implement the content line "Exploring the media" in the primary classes of NUSh. Practical advice for teachers / Ivanova I. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=TRquTJrcuBI&t=4812s> (accessed 09 February 2021).
4. Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (2001) / head. ed. Busel W. Kyiv: Irpin: VTF "Perun", 1440 p.
5. State standard of primary education (2018). Available at: <http://mon.gov.ua/citizens/zv%E2%80%99yazki-z-gromadskisty/konsultaciyi-z-gromadskisty/gromadske-obgovorennya-2017.html>
6. McLuhan M. (2007) Understanding the media: external human extensions / translated from English by V.G. Nikolaev. Moscow: Hyperborea; Kuchkovo Pole, 464 p.
7. Media competence – a skill for the life of modern man (2017) // Modern view. Kharkiv: Osnova Publishing Group, no. 4-5. Available at: <http://journal.osnova.com.ua/download/3-476-61664.pdf> (accessed 10 February 2021).
8. Educational online game Mediaznayko. Available at: <http://www.aup.com.ua/Game/> (accessed 01 February 2021).
9. Pometon O. (2004) Theory and practice of consistent implementation of the competence approach in the experience of foreign countries. Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian prospects: Library of educational policy / Under the general. ed. Ovcharuk O. Kyiv: "K.I.S.", pp. 15–24.
10. Service for creating comics. Available at: <https://www.pixton.com> (accessed 01 February 2021).
11. Sribniak I. (2018) History of journalism: the emergence and development of news media in Europe, Asia and North America (eighteenth and twentieth centuries). Textbook for students of higher educational institutions / Ministry of Education and Science of Ukraine; State Institution "Institute of World History of nas of Ukraine"; Borys Grinchenko Kyiv University (2nd kind, processing). Kyiv: International Scientific and Educational Consortium named after Lucien Fevre, 156 p.
12. Typical educational programs of general secondary education institutions of the first degree. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
13. Clark T. (2013) Advantages of the BYOT Classroom [Web log post]. Available at: <http://www.eschoolnews.com/2013/10/30/hallmarks-byotclassroom-202/>
14. Havelock E.: a memoir (with a preface by H. Marshall McLuhan) / E. Havelock, I. Harold. Toronto: Harold Innis Foundation, 1982. 453 p.
15. Johnson D. (2012) On board with BYOD / D. Johnson. Educ. Leadersh., no. 70, pp. 84–85.

НАШІ АВТОРИ

1. **Авер'янова Ніна Миколаївна** – кандидат філософських наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
2. **Альохіна Наталія Вікторівна** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх та інформаційних технологій Національного фармацевтичного університету
3. **Боднарєнко Ольга Миколаївна** – старший лейтенант поліції, ад'юнкт відділу організації освітньо-наукової підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ
4. **Братусь Іван Вікторович** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка
5. **Бутовський Леонід Сергійович** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри теплоенергетичних установок теплових і атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
6. **Гнатишин Оксана Євстафіївна** – доктор музикознавства, доцент, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка
7. **Готмар Альона Романівна** – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
8. **Грановська Олена Олександрівна** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри теплоенергетичних установок теплових і атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
9. **Гук Леонід Йосипович** – член Національної спілки художників України; Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
10. **Гунька Анна Миколаївна** – старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка
11. **Гупаловська Мирослава Богданівна** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів імені С.І. Юрія Західноукраїнського національного університету
12. **Дікевич Кристина Геннадіївна** – судовий експерт Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
13. **Драч Тамара Леонідівна** – аспірантка Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
14. **Дубовик Світлана Григоріївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
15. **Дяченко Лариса Олександрівна** – старший викладач кафедри логопедії та спеціальної психології Донбаського державного педагогічного університету
16. **Журавель Микола Олексійович** – старший викладач кафедри охорони праці і навколишнього середовища Національного університету «Запорізька політехніка»
17. **Журавель Олександр Анатолійович** – старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
18. **Журавель Сергій Миколайович** – старший викладач кафедри охорони праці і навколишнього середовища Національного університету «Запорізька політехніка»
19. **Заремба Людмила Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
20. **Зетао Ху** – аспірант Сумського національного аграрного університету; лектор Університету Хеньянь, Китай
21. **Зуєва Олена Миколаївна** – головний судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
22. **Кіт Олег Васильович** – здобувач освітньо-наукового рівня «Магістр» Західноукраїнського національного університету
23. **Коваленко Нонна Володимирівна** – судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
24. **Ковальчук Марія Петрівна** – здобувач ДУ «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України»
25. **Ковтуненко Ірина Миколаївна** – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії якості повітря ДУ «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України»

26. **Кожокар Марина Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
27. **Козін Ігор Вікторович** – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри економічної кібернетики Запорізького національного університету
28. **Колісник Сергій Вікторович** – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри аналітичної хімії та аналітичної токсикології Національного фармацевтичного університету
29. **Кондратець Інна Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
30. **Королянчук Андрій Валерійович** – викладач кафедри фізичного виховання Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
31. **Косторна Оксана Анатоліївна** – головний судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
32. **Кочерга Олександр Петрович** – аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентові України
33. **Кучма Ольга Леонідівна** – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка
34. **Лазуткін Микола Іванович** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри охорони праці і навколишнього середовища Національного університету «Запорізька політехніка»
35. **Лейцюсь Галина Михайлівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Національного транспортного університету
36. **Лінчен Ніу** – аспірант Сумського національного аграрного університету; лектор Університету Хеньянь, Китай
37. **Ляпун Ніна Миколаївна** – головний судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
38. **Ляшенко Лідія Леонідівна** – кандидат культурології, старший викладач кафедри культурології та філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
39. **Малій Наталія Юріївна** – кандидат психологічних, доцент кафедри логопедії та спеціальної психології Донбаського державного педагогічного університету
40. **Мартинова Олена Вадимівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри вищої математики та економіко-математичних методів Харківського національного університету імені Семена Кузнеця
41. **Мельник Ірина Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
42. **Мозгова Ярослава Олександрівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Національного транспортного університету
43. **Моргульова Варвара Володимирівна** – молодший науковий співробітник лабораторії якості повітря ДУ «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України»
44. **Мороз Олег Сергійович** – аспірант кафедри теплоенергетичних установок теплових і атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
45. **Панченко Оксана Олександрівна** – доцент кафедри теорії архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури
46. **Петик Любов Орестівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка
47. **Петухова Ірина Юріївна** – кандидат хімічних наук, доцент, доцент кафедри аналітичної хімії та аналітичної токсикології Національного фармацевтичного університету
48. **Пушик Наталія Василівна** – старший викладач кафедри перекладу та філології Університету Короля Данила
49. **Рубанов Дмитро Павлович** – здобувач вищої освіти ступеня магістра Київського національного університету імені Тараса Шевченка
50. **Самойлова Ольга Федорівна** – судовий експерт Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України

51. **Свердлик Зоряна Михайлівна** – кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Київського університету університет культури і мистецтв
52. **Себестянович Ірина Сергіївна** – студентка Львівського національного університету імені Івана Франка
53. **Селютін Євгеній Кирилович** – аспірант Запорізького національного університету
54. **Сіньова Людмила Миколаївна** – кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка
55. **Старченко Олександр Сергійович** – аспірант кафедри теплоенергетичних установок теплових і атомних електростанцій Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
56. **Стоянець Наталія Валеріївна** – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Сумського національного аграрного університету
57. **Турос Олена Ігорівна** – доктор медичних наук, професор, завідувач лабораторії якості повітря ДУ «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України»
58. **Филиппова Ольга Николаевна** – заведующая архивом Политехнического музея (г. Москва)
59. **Хлівняк Олег Миколайович** – старший судовий експерт Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
60. **Циганик Мирослава Іванівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка
61. **Шеверун Надія Володимирівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу Національного транспортного університету
62. **Шевченко Олександра Кирилівна** – кандидат технічних наук, доцент кафедри вищої математики та економіко-математичних методів Харківського національного університету імені Семена Кузнеця
63. **Ярошенко Марина Вікторівна** – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
64. **Яхторович Христина Степанівна** – здобувач освітньо-наукового рівня «Магістр» Західноукраїнського національного університету

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЇ СТАТЕЙ

Редакція наукового журналу

пропонує всім бажаючим студентам, аспірантам, докторантам, здобувачам, молодим фахівцям, викладачам, науковцям та іншим зацікавленим особам опублікувати свої статті за різними науковими напрямками

ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ НЕОБХІДНО:

1. Заповнити електронну форму реєстрації, обов'язкову для публікації.

2. Надсилати на електронну пошту редакції info@molodyvcheny.in.ua статтю та квитанцію про сплату вартості публікації наукової статті (сплачується лише після повідомлення про прийняття матеріалів). Обов'язково в темі листа вкажіть науковий розділ журналу, в якому ви бажаєте опублікувати статтю.

3. Редакція рецензує вашу статтю протягом 2–3 днів. Статті студентів публікуються за

наявності рецензії або співавтора з науковим ступенем.

4. Якщо стаття успішно пройшла рецензування, ми відправляємо вам лист з інформацією: «Стаття пройшла рецензування, прийнята до публікації».

5. Як тільки електронна версія журналу розміщується на сайті, ми повідомляємо вам про це. Потім, після виходу журналу з друку, ми відправляємо вам друкований примірник в потрібній кількості.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Наукові статті повинні містити такі необхідні елементи (з виділенням по тексту статті):

– постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які посилається автор;

– виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття;

– формулювання цілей статті (постановка завдання);

– виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– висновки з даного дослідження і перспективи подальшого розвитку в цьому напрямку.

Автори, які подали матеріали для публікації, погоджуються з наступними положеннями:

– відповідальність за достовірність поданої інформації в своїй роботі несе автор.

– автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

– індекс УДК (у верхньому лівому кутку сторінки);

– назва статті, прізвище, ім'я, по батькові автора (-ів), місце роботи (навчання), вчений ступінь, вчене звання, посада мовою оригіналу статті;

– анотація (мінімум 700 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) мовою оригіналу статті;

– назва статті, прізвище та ім'я автора (-ів), місце роботи (навчання) англійською мовою;

– анотація (мінімум 1800 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) англійською мовою;

– текст статті може бути українською, російською або англійською мовою;

– список літератури подається наприкінці статті у двох формах: «Список літератури» і «References».

Формат статті	A4, орієнтація – книжкова, матеріали збережені та підготовлені у форматі Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	всі сторони – 2 см
Основний шрифт	Times New Roman (Arial і Courier New для текстових фрагментів)
Розмір шрифту основного тексту	14 пунктів
Міжрядковий інтервал	полуторний
Вирівнювання тексту	по ширині
Автоматична розстановка переносів	включена
Абзацний відступ (новий рядок)	1,25 см
Нумерація сторінок	не ведеться
Малюнки та таблиці	необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного шрифту. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунки і таблиці на альбомних сторінках не приймаються.
Формули	повинні бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул в Microsoft Word for Windows).
Посилання на літературу	у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], бібліографічний список в кінці тексту. Посторінкові виноски та посилання не допускаються
Обсяг	від 10 до 20 сторінок включно

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 2 (90) лютий 2021 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
Телефон: +38 (0552) 399 530
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 26.02.2021 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 21,04. Тираж 100 прим.
Зам. 0221-98.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.